

Public discussion regarding the comparison of the benefits and ethical acceptability of the above-mentioned achievements of progress in biomedicine in relation to humans necessitated the solution of existing problems in the area of international law.

The study of international legal acts relating to the right to life in the field of bioethics makes it possible to formulate the following conclusions and proposals. In particular, stresses the importance of: fixing the moment of human life origin in the international law; fixing the international legal status of the human embryo; prohibition of eugenic practices; restriction of the right to life on prenatal stage of human development by equal right to life of the mother; prohibition of the use of embryonic stem cells and other human embryonic materials for scientific, medical, cosmetic and other purposes; development of therapy with alternative sources of stem cells: own stem cells of the adult organism, as well as stem cells of the cord blood and placenta; prohibition of both reproductive and therapeutic human cloning; prohibition of "human biotechnological improvement" through the use of innovative technologies for improving of its physical or intellectual qualities; prohibition of genetic manipulation at the prenatal stage of human development, threatening future generations of mankind (in particular, the creation of chimeras, hybrids, mutants); limitation of human genetic material manipulations with therapeutic, diagnostic or preventive purposes; prohibition of euthanasia (both active forms - assisted suicide and passive - "mercy-killing"); development of palliative care as an alternative to euthanasia; unification of legal regulation of donation and transplantation; creation of international donor registers; determination of the legal status of the human body and its parts; prohibition of human organs and tissues sale at the level of universal international law.

Taking into account the differences between the national legal acts of the states concerning the problems of bioethics, it is considered appropriate to unify them at the level of international law. The questions of the ratification of the Convention on Human Rights and Biomedicine of the Council of Europe and its Additional Protocols, as well as the need for the adoption of a new Additional Protocol on protection the human embryo and fetus, are remaining open. In addition, the adoption by the UN General Assembly of the Convention on Human Cloning is important at the time.

Since human life is the highest value, all the achievements of mankind, the emergence of which is driven by scientific and technological progress, should be directed at its preservation.

Key words: *scientific and technological progress, international law, right to life, bioethics.*

DOI: 10.33663/0869-2491-2019-30-419-425

УДК 340.12 : 351 : 91

В. П. ПЛАВИЧ

доктор філософських наук,
кандидат юридичних наук, професор,
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова

СИСТЕМНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У ВНУТРІШНЬОМУ (НАЦІОНАЛЬНОМУ) ПРАВОПОРЯДКУ УКРАЇНИ

Розглядаються питання застосування міжнародного права у внутрішньому правопорядку України. Проаналізовано процес узгодження внутрішньодержавного права з

міжнародним, який відбувається як на нормотворчій стадії, так і на стадії реалізації права. У формуванні та розвитку європейського правового простору обидва механізми (Ради Європи, Європейського Союзу з національними правовими системами) взаємодіє об'єктивно необхідними, оскільки сприяють гармонізації правових систем Європи.

Висвітлюються перспективи розвитку систем застосування міжнародного права, вносяться пропозиції щодо їх вдосконалення, розглянуто принципи застосування міжнародного права в національному праві. На думку автора, у процесі провадження нормотворчої діяльності повинні враховуватися основні положення актів законодавства ЄС настільки, наскільки це доцільно для України.

Ключові слова: гармонізація законодавства, систематизація нормативно-правових актів, інтеграція українського суспільства до Європейського Союзу, траєкторія входження в Європу, сучасний етап цивілізаційного розвитку.

Плавич В. П. Системное применение международного права во внутреннем (национальном) правопорядке.

Рассматриваются вопросы применения международного права во внутреннем правопорядке Украины. Проанализирован процесс согласования внутригосударственного права с международным, который происходит как на нормотворческой стадии, так и на стадии реализации права. В формировании и развитии европейского правового пространства оба механизма (Совета Европы, Европейского Союза с национальными правовыми системами) взаимодействия объективно необходимы, так как способствуют гармонизации правовых систем Европы.

Освещаются перспективы развития систем применения международного права, вносятся предложения по их совершенствованию, рассмотрены принципы применения международного права в национальном праве. С точки зрения автора, в процессе производства нормотворческой деятельности должны учитываться основные положения актов законодательства ЕС настолько, насколько это целесообразно для Украины.

Ключевые слова: гармонизация законодательства, систематизация нормативно-правовых актов, интеграция украинского общества в Европейский Союз, траектория входения в Европу, современный этап цивилизационного развития.

Plavic V. P. Systemic application of international law in the internal (national) legal order of Ukraine.

The article deals with the application of international law in the internal legal order of Ukraine. The process of harmonizing the domestic law with the international one, which takes place both at the norm-setting stage and at the stage of the realization of the law, is analyzed. The author proves that in the formation and development of the European legal space, both mechanisms (the Council of Europe, the European Union with national legal systems) are objectively necessary, since they contribute to the harmonization of European legal systems.

The perspectives of the development of the systems of application of international law are covered, proposals are made for their improvement, and the principles of the application of international law in national law are examined. From the author's point of view, in the process of producing norm-setting activities, the main provisions of EU legislation should be taken into account as much as is appropriate for Ukraine.

Key words: harmonization of legislation, systematization of normative legal acts, integration of Ukrainian society into the European Union, trajectory of entering Europe, modern stage of civilizational development.

У сучасних умовах перед міжнародним правом постає ряд нових завдань, розв'язання яких вимагає застосування нових способів і підходів у взаєминах між державами та міжнародними організаціями. Вирішення цих завдань по-

требує подальшої правової інтеграції в різних сферах суспільного життя, що зумовлює активізацію системного застосування міжнародного права у внутрішньому (національному) правопорядку.

Науково-теоретичну основу дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних правознавців, особливо у сферах загальної теорії права і теорії міжнародного права, зокрема: М. І. Абдуллаєва, Є. М. Аметистова, І. П. Бліщенко, І. І. Лукашука, Л. А. Лунца, Р. А. Мюллерсона, О. М. Талалаєва, Ю. О. Тихомірова, С. В. Черниченко та ін.

Нормативну та імперичну базу даної статті становлять чинне законодавство України, міжнародно-правові акти та зарубіжне законодавство, які відображають систему застосування міжнародного права у внутрішньому правопорядку України, а також дані офіційної статистики, матеріали преси та юридичної практики.

Ринкова економіка потребує від кожної країни узгодженості свого національного права з міжнародним, як і співробітництво у сфері економіки, науки, техніки. Повноваження суб'єктів права, що беруть участь у цих процесах, виходять далеко за межі національного права і держави.

За своєю правовою природою узгодження внутрішньодержавного (національного) права з міжнародним правом являє собою упорядкування національно-правових систем, виходячи із сутності права взагалі і загальноновизнаних загальнолюдських цінностей. Зокрема, узгодження внутрішньодержавної правової системи з міжнародною правовою системою передбачає узгодження не тільки норм права національної правової системи, а й узгодження у сферах праввідносин і правосвідомості.

Не викликає сумніву той факт, що життєво важливі для людства проблеми успішно вирішуються лише зусиллями багатьох країн і народів. Це свідчить про необхідність перегляду певних традиційних завдань, орієнтирів, цілей, які характеризують шлях розвитку людства. Небажання врахувати це, а також вплив ідей світового панування з позиції імперського розсуду перетворюють тенденцію трансформації глобальних проблем у глобальну кризу.

Важливо усвідомлювати, що ряд факторів життєво важливих для самого існування людського співтовариства, і серед них – пріоритет загальнолюдських цінностей щодо національних і суто місцевих. Звідси, зокрема, випливає і проблема пріоритету загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права над національними, внутрішньодержавними правовими системами. Філософське і політичне мислення XXI ст., що вимагає в ім'я виживання людства примату загальнолюдських цінностей, природно висуває й ідею примату міжнародного права.

Міжнародне право акумулює досягнення національних систем права. За структурою міжнародне право наближається до їх структури (поділ на дві підсистеми – приватну та публічну, наявність галузей права – міжнародне економічне, космічне, повітряне, морське, гуманітарне тощо), що свідчить про вплив національного права на міжнародне право.

За загальним правилом, у державах, які розглядають міжнародне та внутрішньодержавне право як дві самостійні системи права, що не можуть одночасно регулювати одні й ті самі відносини, принципи й норми міжнародного права не можуть мати прямої дії. Вважається, що принципи й норми міжнарод-

ного права можуть регулювати внутрішньодержавні відносини, тільки отримавши статус принципів і норм внутрішньодержавного права. З цією метою, як правило, використовується метод, який в юридичній літературі не отримав загальноприйнятої назви. Цей метод полягає в тому, що принципи й норми міжнародного права можуть застосовуватись при врегулюванні відносин у межах держави лише після того, як вони будуть закріплені в акті національного законодавства. Питання про те, як розглядати цей процес – як процес правотворчості чи як зміну зовнішньої форми закріплення норми міжнародного права, – залишається невирішеним.

Частина перша ст. 9 Конституції України передбачає, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою Україною, є частиною національного законодавства. Це положення дає підставу зробити висновок, що Україна дотримується моністичної концепції, оскільки міжнародні договори відповідно до зазначеного конституційного положення є частиною національного законодавства.

Положення, відповідно до якого міжнародні договори є частиною національного законодавства, закріплене Цивільним кодексом України (ч. 1 ст. 10), Сімейним кодексом України (ч. 1 ст. 13) та рядом інших законів України.

Отже, в Україні діє принцип автоматичної інкорпорації міжнародних договорів. Тобто для того, щоб міжнародний договір став частиною національного законодавства, достатньо згоди Верховної Ради на його обов'язковість, і він набуває чинності в установленому законом порядку.

В Україні питання про дію міжнародних договорів регулюється Законом України «Про міжнародні договори» від 29 червня 2004 р., згідно з частиною другою ст. 19, якщо міжнародним договором, що набрав чинності, встановлені інші правила, ніж передбачені у відповідному акті законодавства України, застосовуються правила міжнародного договору. Порівнюючи правові механізми взаємодії правових систем Ради Європи, Європейського Союзу з національними правовими системами, можна зробити висновок, що на поточному етапі формування та розвитку європейського правового простору обидва механізми взаємодії є об'єктивно необхідними тому, що вони сприяють гармонізації різних правових систем Європи та їх здатності між собою.

Правовий механізм взаємодії права Європейського Союзу з національними правовими системами, на мою думку, є ефективним, оскільки він не просто сприяє зближенню, а й забезпечує інтернаціоналізацію правового регулювання, гармонізацію правових систем, їх збалансованість у межах відповідного правового простору.

Беручи до уваги положення статей 9, 18, 151 Конституції України, можна стверджувати, що в Україні здійснюється якісний перехід від доктрини «діалектичного дуалізму», що панувала в адміністративно-командній системі, до принципів відкритості стосовно міжнародного права на основі моністичної доктрини, характерної для більшості країн Ради Європи.

Вважаю, питання запозичення слід вирішувати так: 1) не дублювати в законах норми, що містяться у міжнародних нормативних актах, які набули статусу частини національної правової системи у встановленому порядку, а відсилати до них, як до норм прямої дії, що вищі за юридичною силою, ніж будь-які, окрім конституційних; 2) проводити своєчасну нормативізацію положень за-

гального характеру, що містяться в імплементованих міжнародних нормативно-правових актах на рівні загальних і спеціальних законів внутрішнього законодавства, з метою уникнення прогалин та колізій у національній правовій системі, що можуть виникнути внаслідок зазначеної вище рецепції норм міжнародного права.

Міжнародні зобов'язання України вимагають розробки нових або оновлення чинних законодавчих актів, орієнтованих на міжнародні правові стандарти, встановлені програмними нормативно-правовими документами Ради Європи та законодавством Європейського Союзу. Найбільш фундаментальні засади механізму правової інтеграції держав закладені в універсальних і регіональних міжнародних договорах, положення яких імплементовані у відповідні конституції й відтворені в національному законодавстві. Це впливає насамперед з основних властивостей конституції як основного базового нормативно-правового акта держави та загальних доктрин конституційної теорії й практики. Конституційні норми віддзеркалюють ставлення держави до міжнародного правопорядку й формулюють її міжнародно-правові позиції та перспективи.

На сьогодні в Україні, як і в минулому, робота з упорядкування законів і нормативно-правових актів є слабкою і недостатньо ефективною. Це пояснюється тим, що правотворча практика має нестабільний характер. Нормативно-правова база є одним із основних засобів для вдалого управління державними справами, і від ефективності законодавства залежить соціально-економічний розвиток та добробут громадян. Закон є ефективним та якісним, якщо він відповідає суспільним потребам і реально регулює суспільні відносини відповідно до поставленої при його прийнятті мети¹.

В умовах глобалізації на зміну примату національного права фактично прийшов примат міжнародного права. Якщо раніше участь національних держав у формуванні міжнародного права була більш визначальною, то в сучасних умовах державам частіше доводиться зважати на норми міжнародного права, що вже прийняті.

Процес взаємодії міжнародного права з національним правом має істотний потенціал нормотворчого й інституціонального характеру для обох правових систем. Саме право вдосконалюється з появою та розширенням сфер його спільного регулювання. Система національного права на сучасному етапі знає впливу міжнародного публічного права та міждержавних інтерпретаційних утворень.

Україною, зокрема, затверджена Концепція адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, згідно з якою адаптація проводиться з метою забезпечення відповідності законодавства України зобов'язанням, що випливають з Угоди про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною, інших міжнародних договорів, які стосуються співробітництва нашої держави з Європейським Союзом. Зазначеною концепцією адаптація законодавства визначається як складова, інтегральна частина нормотворчої діяльності органів виконавчої влади.

Комплекс нормативного забезпечення процесу адаптації українського законодавства до європейського права спрямований на здійснення подальшої правотворчої, правозастосовної діяльності органів державної законодавчої, ви-

конавчої та судової влади. Однак це тільки частина цієї правової роботи щодо ефективного забезпечення загальнонаціональної програми з адаптації.

Узгодження внутрішньодержавного права з міжнародним відбувається як на нормотворчій стадії, так і на стадії реалізації права.

На стадії нормотворчості внутрішньодержавні правові акти узгоджуються як з нормативними приписами системи міжнародного права в цілому, так і з конкретною нормою або групою норм міжнародного права. Національно-правові акти узгоджуються з міжнародними договорами, з міжнародними порядками, а також з актами міжнародних організацій. У свою чергу, внутрішньодержавні акти (джерела права) повинні узгоджуватися з рішеннями Міжнародного Суду та його судовою практикою.

На сучасному етапі цивілізаційного розвитку людства, якому властиві тенденції до його глобалізації, при визначенні змісту оптимального механізму правотворчості слід виходити з того, що остання може бути ефективною тільки тоді, коли сучасна країна братиме активну участь у процесі створення міжнародного/міждержавного права безпосередньо, а не буде його пасивним реципієнтом.

Порівнюючи правові механізми взаємодії правових систем Ради Європи, Європейського Союзу з національними правовими системами, можна зробити висновок, що на поточному етапі формування та розвитку європейського правового простору обидва механізми взаємодії є об'єктивно необхідними тому, що вони сприяють гармонізації різних правових систем Європи та їх здатності взаємодіяти між собою.

Правовий механізм взаємодії права Європейського Союзу з національними правовими системами, з моєї точки зору, є ефективним, оскільки він не просто сприяє зближенню, а й забезпечує інтернаціоналізацію правового регулювання, гармонізацію правових систем, їх збалансованність у межах відповідного правового простору.

Система застосування міжнародного права у внутрішньому правопорядку України може ґрунтуватися на таких принципах. По-перше, норми міжнародних договорів, введені в законодавство України ратифікаційним законом, отримують статус норм національного права та підлягають відповідному застосуванню. Однак не виключається пряме їх застосування, якщо не здійснена трансформація. По-друге, у разі колізії норм ратифікованого договору і норм національного права перші мають вищу юридичну силу. І, по-третє, забороняється вводити і застосовувати в українському праві договори, що суперечать Конституції України.

В кожній державі має бути створений чіткий механізм узгодження національного права з міжнародно-правовою системою. Річ у тому, що примат міжнародного права не може тлумачитися вельми прямолінійно в тому сенсі, що всі внутрішньодержавні норми знаходяться в “підкоренні” у норм міжнародного права. У цьому сенсі слід наголосити, що Конституція держави, яка втілює її суверенітет, не може автоматично бути “підкореною чи підпорядкованою” нормам міжнародного права, міжнародним договорам, що укладені державою з іншими членами світової спільноти. Зрозуміло, що означені проблеми вимагають сьогодні від наукового осередку ретельного вивчення, обговорення,

толерантного дискутування, з метою збереження людської цивілізації та утвердження ідеалів світового порядку.

Механізм імплементації норм міжнародного права в державі має бути визначений максимально чітко й повно. Дуже важливо, щоб він не ускладнював і не обмежував досягнення цілей, закладених у нормах міжнародного права. Цей механізм повинен охоплювати міжнародно-правові зобов'язання держави, які виходять із основних принципів та норм міжнародного права. Відсутність належної чіткості й визначеності в цьому питанні призводить до небажаних наслідків, зокрема таких, як інфляція права².

Імплементація передбачає дотримання міжнародно-правових норм на міжнародному рівні та забезпечення виконання міжнародно-правових зобов'язань на рівні національному. В Україні ще не створено (на конституційному рівні) належної правової основи для забезпечення виконання її міжнародно-правових зобов'язань. До основних недоліків правового регулювання можна віднести незакріплення на конституційному рівні примату міжнародного права над внутрішнім. Саме це має бути правовою передумовою для забезпечення дотримання Україною принципу *pacta sunt servanda*.

Відсутність чітко визначеної ієрархії норм міжнародного та внутрішнього права, невизначеність місця міжнародних договорів, а також звичаєвих міжнародно-правових норм і рішень міжнародних судів у системі національного законодавства України є основними недоліками.

За останні роки захищено ряд дисертацій, які містять науковий аналіз окремих аспектів співвідношення міжнародного права та національного. Проте майже не досліджено проблематику співвідношення і взаємозв'язку міжнародного та національного (внутрішньодержавного) права у сучасних умовах.

Дослідники державно-правових систем звертають увагу на їх велику кількість в історичних координатах, на їх різновиди, на те, що в різних правових системах є більше відмінного, ніж спільного³.

Наразі система міжнародних відносин перебуває у стані глибокої трансформації, що приводить до поступової зміни таких ключових понять, як суб'єкт міжнародного права, держава, суверенітет, міжнародні органи та організації, джерела міжнародного права тощо. На жаль, далеко не всі види відносин, що виникають між державами та іншими суб'єктами міжнародного права, однозначно та вичерпно регулюються нормами міжнародного права. Інтеграція України у європейський правовий простір супроводжується широкомасштабним реформуванням правової системи України. Міжнародні зобов'язання країни вимагають розробки нових або оновлених національних законодавчих актів, орієнтованих на європейські правові стандарти, встановлені програмними нормативно-правовими документами Ради Європи та законодавством Європейського Союзу.

У процесі провадження нормотворчої діяльності повинні враховуватися основні положення актів законодавства ЄС настільки, наскільки це доцільно для України, з огляду на можливі економічні, політичні та соціальні наслідки прийняття відповідних правових норм, адаптованих до вимог законодавства ЄС.

Для забезпечення цього процесу доцільним було б проведення великого порівняльно-правового дослідження з метою створення ґрунтовного документа, який детально визначав би стан сучасної відповідності законодавства України

законодавству ЄС, а також містив би конкретні рекомендації щодо внесення змін до законодавства України на основі так званої “Білої книги”, розробленої Європейським Союзом (1995 р.).

Такий документ мав би містити перелік нормативно-правових актів ЄС, з якими належало б гармонізувати законодавство України у кожній галузі права, визначеній ст. 51 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС. Цей перелік має бути поділений відповідно до нормативно-правових актів ЄС, до яких законодавство України повинно бути належним чином наближене протягом гармонізації законодавства.

Зміст норм права, які приймаються в державі, повинен відповідати тим спільним відносинам, які об’єктивно склалися в суспільстві, а не декларованим. Для цього саме законодавство повинно бути досконалішим, тому що неузгодженість окремих норм, прогалини впливають на рівень ефективності правового регулювання.

Гармонізацію законодавства України до законодавства ЄС доцільно проводити глибинно, що дасть змогу уникнути розрізненого, неузгодженого внесення змін до актів законодавства України. Застосування системного підходу дасть змогу, по-перше, уникнути колізій актів національного законодавства при проведенні гармонізації, а по-друге, забезпечити повну та належну імплементацію до законодавства України норм-директив ЄС.

Створення сучасної ефективної правової системи, що покликана забезпечити розвиток України як демократичної, соціально-правової держави, потребує подальшої розробки відповідної теоретичної моделі. Така модель має ґрунтуватися на найновіших досягненнях світової та вітчизняної правової думки, враховувати всю сукупність передумов і орієнтирів, шляхів та механізмів реформування суспільства.

Упорядкування самої правової системи держави спонукає науковців приділити увагу питанням системи та систематизації нормативно-правових актів України, їх співвідношенню, визначенню регулятивного потенціалу.

Варто зауважити, що внаслідок невизначеності поелементного складу системи “національного законодавства” між її окремими елементами виникають відношення суперечливості⁴, що не сприяє ефективності функціонування системи. Питання про те, які саме відносини притаманні елементам системи “національного законодавства”, ще чекає на своє вирішення.

Лише завдяки виваженим, науково обґрунтованим законам, які відображають інтереси людей, ефективному механізму запровадження їх у життя можна досягти динамічного розвитку держави й суспільства. Необхідно також, щоб законотворча робота здійснювалася системно й комплексно, аби правове регулювання тих чи інших відносин мало завершений вигляд, враховувало різноманітні соціальні чинники та інтереси. Прийняття кодексів і законів, нехай на перший погляд і досконалих, але не забезпечених механізмами їх реалізації, не погоджених з усією системою законодавства або чинними законами, не тільки робить неможливою ефективну реалізацію законів на практиці, а й підживляє віру в них⁵. З наведеного випливає, що кожна буква закону повинна відповідати духу справедливості, тобто духу права. Тоді в нашому суспільстві буде створено умови, що дадуть можливість людині здійснити її природні права, сприяти-

муть формуванню суспільної правосвідомості гуманістичного характеру, що слугуватиме інтеграції українського суспільства до Європейського Союзу.

Українській державі необхідно вибрати і побудувати правильну траєкторію входження в Європу. Точка перетину цих траєкторій – української і європейської – повинна бути оптимальною для швидкості і шляху розвитку України. Необхідно враховувати, що національні інтереси нашої країни в перспективі зосереджені не в площині експорту усіх видів ресурсів, у тому числі й інтелектуальних, а в передовій економіці і технологіях.

1. *Плавич С. В.* Удосконалення і розвиток законодавства України в умовах трансформації суспільства // Проблеми державотворення і правотворення в умовах модернізації України: зб. матеріалів Всеукр. конф. молодих вчених, присвяченої 20-й річниці незалежності України / відп. ред. д-р політ. наук В. П. Горбатенко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2011. 188 с. С.150–151. 2. *Плавич В. П.* Теоретико-методологічний та філософсько-правовий аналіз правотворчості: наукові реалії сучасності: монографія. Одеса: Астропринт, 2017. 432 с. С. 347. 3. *Максимов С. І.* Універсальне і національне в ціннісному вимірі права // Філософія права: сучасні інтерпретації: Вибрані праці, статті, аналітичні огляди, переклад (2003–2010). Харків, 2010. 336 с. С.109–110. 4. *Плавич В. П.* Правове регулювання трансформаційної економіки України і розвиток національного законодавства. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2002. 144 с. С.74–77. 5. *Плавич В. П.* Систематизація законодавства України: проблеми теорії і методології // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 2001. № 4. С. 10–17. С.5–11.

Referens

1. *Plavych S.V.* Udoshkonalennia i rozvytok zakonodavstva Ukrainy v umovakh transformatsii suspilstva // Problemy derzhavotvorennia i pravotvorennia v umovakh modernizatsii Ukrainy: zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovi konferentsii molodykh vchenykh, prysviachenoi 20-y richnytsi nezalezhnosti Ukrainy / vidp. red. d-r polit. nauk V.P. Horbatenko. – K.: Instytut derzhavy i prava imeni V.M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2011. – 188 s. 2. *Plavych V.P.* Teoretyko-metodolohichni ta filososko-pravovyi analiz pravotvorchosti: naukovii realii suchasnosti: [monohrafiia] / V.P. Plavych. – Odessa: Astroprynt, 2017. – 432 s. 3. *Maksymov S.I.* Universalne i natsionalne v tsinnisnomu vymiri prava / S.I. Maksymov // Filosophia prava: suchasni interpretatsii: Vybrani pratsi, statii, analitychni ohliady, pereklad (2003-2010). – Kh., 2010. – 336 s. 4. *Plavych V.P.* Pravove rehuliuвання transformatsiinoi ekonomiky Ukrainy i rozvytok natsionalnoho zakonodavstva. – K.: Instytut derzhavy i prava imeni V.M. Koretskoho NAN Ukrainy, 2002. – 144 s. 5. *Plavych V.P.* Systematyzatsiia zakonodavstva Ukrainy: problemy teorii i metodolohii // Visnyk Odeskoho instytutu vnutrishnikh sprav. – 2001. – № 4. – S. 10-17.

Plavich V. P. Systemic application of international law in the internal (national) legal order of Ukraine.

The article deals with the application of international law in the internal legal order of Ukraine. The process of harmonizing the domestic law with the international one, which takes place both at the norm-setting stage and at the stage of the realization of the law, is analyzed. The author proves that in the formation and development of the European legal space, both mechanisms (the Council of Europe, the European Union with national legal systems) are objectively necessary, since they contribute to the harmonization of European legal systems.

The perspectives of the development of the systems of application of international law are covered, proposals are made for their improvement, and the principles of the application of

international law in national law are examined. From the author's point of view, in the process of producing norm-setting activities, the main provisions of EU legislation should be taken into account as much as is appropriate for Ukraine.

A special vector of consideration are issues devoted to the transformation of international law into domestic law. Attention is focused on the fact that the inconsistency of certain norms and gaps affects the level of effectiveness of legal regulation, and the content of the norms of law adopted in the state must correspond to those social relations that have arisen in the society rather than the declared ones.

Key words: *harmonization of legislation, systematization of normative legal acts, integration of Ukrainian society into the European Union, trajectory of entering Europe, modern stage of civilizational development.*

DOI: 10.33663/0869-2491-2019-30-425-434